

ҚР-дың медицина ұйымдарында инфекцияның алдын алу және инфекцияны бақылау шараларының (ИАИБ) тиімділігін арттыру жөніндегі практиктер қауымдастығы

Медицина ұйымдарындағы тазарту бағдарламасын мониторингілеу, кері байланыс, аудит, тазарту мен дезинфекциялауды бағалау элементтері.

Агажаева Гаухар Онерхановна
жоғары санатты эпидемиолог дәрігер, қоғамдық денсаулық сақтау магистрі

09.02.2024 ж.

- **Мониторинг** - бақылау, ағылш. Monitoring - белгілі бір нәтижеге сәйкестігін бағалау үшін белгілі бір процесті үнемі бақылау
- **Супервайзер** - ағылшын тілінен. supervisor "бақылаушы, қараушы, басшы" - бизнестің түрлі салаларында, мемлекеттік мекемелерде, сондай-ақ ғылыми және білім беру институттарында әкімшілік лауазым. Супервайзердің функциялары негізінен қызметкерлердің жұмысын бақылаумен шектеледі.
- **Аутсорсинг** – ұйымның белгілі бір өндірістік функцияларды шарт негізінде тиісті салада мамандандырылған басқа компанияға қызмет көрсетуге беруі.
- Аутсорсингтің негізгі принципін келесідей анықтауға болады: **"Біз өзімізге басқалардан жақсы жасай алатын нәрсені ғана қалдырамыз, сыртқы орындаушыға басқалардан жақсы істейтін нәрсені береміз"**.

2 тарау. Тазалау бағдарламасы

Ұйымдастырушылық
элементтері

Кадрлық
қамтамасыз ету
және оқыту

Инфрақұрылым және
жабдықтау

Саясат және
процедуралар

Мониторинг,
кері байланыс және
аудит

3-тарау: керек - жарақтар
мен жабдықтар

- * Қоршаған ортаны тазартуға арналған тауарлар
- Экологиялық тазалауға арналған материалдар мен жабдықтар
- * Қоршаған ортаны тазартуға арналған жеке қорғаныс құралдары
- * Шығын материалдарын, жабдықтарды және жеке қорғаныс құралдарын күту және сақтау

4-Тарау: Процедуралар

- Қоршаған ортаны тазартудың жалпы әдістері
- Пациенттерге арналған жалпы бөлмелер
- Пациенттерге арналған дәретханалар
- Пациенттерге күтім жасау аймағындағы едендер
- * Қан немесе дене сұйықтықтарының төгілуі
- * Пациенттерге арналған мамандандырылған бөлімшелер дең сұйықтықтарының төгілуі
- * Пациенттерді күтуге арналған маңызды емес жабдықтардың төгілуі
- Тазалық пен тазалықты бағалау әдістері

МҰ-дағы тазалау мен дезинфекциялаудың негізгі мақсаттары

- 1) осы үй-жайларды пайдалану мақсаттарына және тазалаудың оңтайлы стандартын қамтамасыз етуге сәйкес **әкімшілікте, медициналық мекемеде және барлық басқа** ортақ пайдаланылатын орындарда үй-жайларды тазалау бойынша үнемді және сапалы қызмет көрсету, бұл ретте тазалау сапасын барлық негізгі пайдаланушылар жоғары бағалауы тиіс
- 2) **қолданыстағы НҚА, ИАИБ, КИК ережелеріне, тазалық комитетінің** (бар болса) аптасына 7 күн және тәулігіне 24 (жиырма төрт) сағатқа сәйкес пациенттерге, туыстарына, қамқоршыларына, келушілеріне және барлық қызметкерлеріне **тазалық қызметтерін** ұсыну
- 3) **МҰ (клининг компаниясы)** жалпы мақсаттарға қол жеткізу және сапаны өзгерту және жақсарту процесіне үлес қосу үшін персоналды оқытуды және әртүрлі бөлімшелер персоналы арасындағы қатынастарды дамытуды қамтамасыз етеді
- 4) тазалық пен жайлылық стандарттарының жоғары болып қалуын және техникалық қызмет көрсетудің төмендеуін анықтау арқылы түзетілуін қамтамасыз ету үшін қабылданған тәуекелдерді бағалау/басқару жүйесін пайдаланыңыз. Еңбек гигиенасы және қауіпсіздік туралы заңнамаға және қызмет көрсетуге қойылатын ерекше талаптарды сақтай отырып сәйкес келетін болады
- 5) **пациенттер палаталарында қауіпсіздікті, тазалықты және жайлылықты қамтамасыз ету және икемді, инновациялық және эмпатикалық тәсіл арқылы палатадағы барлық тазалау қызметтерін ұсыну және үйлестіру!**

Байланыс - ресми байланыс процестері және тазалық бағдарламасы мен ИАИБ интеграциясы

- Қоршаған ортаны тазартудың тиімді бағдарламасы бағдарламаны әзірлеу кезеңдерінде де, оны іске асыру кезеңдерінде де объектінің бірнеше деңгейінде тығыз өзара іс-қимыл мен ынтымақтастықты талап етеді. Сенімді байланыс жүйелері сонымен қатар клиниканың барлық қызметкерлерінің ИАИБ үшін қоршаған ортаны тазартудың маңыздылығын және пациенттердің қауіпсіздігін түсінуін жақсартады. Орнатылуы керек негізгі байланыс құрылымдарына мыналар жатады:
- **көп салалы жоспарлау комитеті құрамы:**
 - IPC комитеті өкілі
 - әр бөлімшенің клиникалық персоналының өкілі (мысалы, жауапты медбике)
 - объектілерді басқару немесе персонал Wash сатып алуға жауапты әкімшілік персонал
 - негізгі мүдделі тараптармен тұрақты кездесулер

негізгі мүдделі тараптармен тұрақты кездесулер

- Негізгі мүдделі тараптармен, әсіресе оларды ұсынатындармен тұрақты кездесулер тазалық бағдарламасының жетекшісі мен мекемедегі басқа мүдделі тараптар (мысалы, бөлімшенің кезекші қызметкерлері) арасындағы тұрақты қарым-қатынасты жеңілдетеді.
- Бұл кездесулер **айына кемінде бір рет** өткізілуі керек.
- Тазалық бағдарламасының жетекшісі мен КИК немесе гигиена комитеті бағдарламаның техникалық аспектілерін қарастырып, жаңартуы керек (мысалы, індетке байланысты тазалық өзгерістері). Жеке жиналыс өткізудің орнына, егер тазалық бағдарламасының жетекшісі КИК немесе гигиена комитетінің тұрақты отырысына қатысса, мұны жасаған дұрыс.
- Тазалық бағдарламасының жетекшісі және әрбір бөлімшедегі немесе бөлімшедегі жауапты адам бөлімше қызметкерлерін жалпы тазалау саясаты және өз бөлімшелері үшін нақты тазалау кестелері (мысалы, кім не тазалап жатыр) туралы хабардар етуі және тазалау процедураларындағы, тазалау қызметкерлеріндегі немесе шығын материалдарындағы кез келген кемшіліктер туралы бөлімше қызметкерлерінен кері байланыс беруі керек.
- Тазалық бағдарламасының менеджері мен үшінші тарап компаниясы өнімділікті бағалау және кемшіліктер туралы хабарлау үшін ай сайынғы кездесулер өткізуі керек.

Басқару және бақылау

- Қоршаған ортаны тиімді тазарту бағдарламасы белгілі бір басқару құрылымын, соның ішінде ұйымдастырушылық және есеп беру желілерін, сондай-ақ жергілікті бақылауды қажет етеді.

Міндетті элементтерге мыналар жатады:

1) **тазарту және дезинфекциялау бағдарламасының ұйымдастырушылық схемасы** тазалаушылар, супервайзерлер, менеджер және кез-келген басқа тікелей немесе жанама қатынастар арасындағы функционалды бағыну сызықтарын сипаттайды (мысалы, ИАИБ мекемесінің жауапты тұлғасы, жауапты персонал алдында)

2) **жергілікті супервайзерлер**

- Егер үшінші тарап компаниясының супервайзерлері болса (аутсорсинг, МЖӘ), супервайзерлерден объектіні тазалау бағдарламасының басшысына немесе ИАИБ комитетімен және объектінің басқа қызметкерлерімен, мысалы, объектінің басқарушысымен және әкімшілік персоналымен байланыса алатын жауапты тұлғаға бағынудың функционалдық желісін қосыңыз.

Тазалаушылар орнында бақылауды супервайзерлер қамтамасыз етеді:

- ✓ *тікелей бақылау және кері байланыс арқылы ең жақсы тәжірибелерге сәйкес келу;*
- ✓ *жуғыш заттар мен жабдықтардың тұрақты болуы.*
- Жергілікті бақылау сонымен қатар тазалаушы қызметкерлерге кез келген мәселелер немесе талаптарды сақтаумен байланысты мәселелер (мысалы, тауарлық-материалдық құндылықтардың жетіспеушілігі, қауіпсіздік мәселелері) туралы хабарлауға мүмкіндік береді.
- Барлық тазалаушылар кімге есеп беретінін және жұмыс кезінде қандай да бір мәселелер туындаса, кімге хабарласа алатынын білуі керек.
- Супервайзер - тазалаушы арақатынасы тұрақты бақылаулар мен өнімділік мониторингін жүргізуге мүмкіндік беруі тиіс (мыс., апта сайын). Бұл қатынас үшін нақты есептеу жоқ, ол бірқатар факторларға байланысты өзгереді. Бір супервайзерге 20 тазалаушының жоғарғы шегі ұсынылуы мүмкін.

Тұрақты мониторингілеу

Стационар жағдайларында

- Мониторингті жүйелі түрде (мыс., апта сайын) жүргізген дұрыс :
- Кем дегенде 5% төсек (≥ 150 төсек) немесе кем дегенде 15 төсек/пациенттерді күту орны (150 төсектен кем ауруханалар үшін).
- 15 төсектен аз мекемелер үшін бұл 25%-ға дейін ұлғайтылуы мүмкін
- Ресурстар рұқсат етсе, төсектердің 10-15% мониторинг бағдарламасының бірінші жылында апта сайын тексерілуі керек.
- Уақыт өте келе тәжірибе мен өнімділіктің өзгеруін бақылау үшін бағдарларды белгілеу үшін дәйекті кезеңділікті (мыс., апта сайын) үнемі ұстап тұру маңызды.

Амбулатория жағдайларында

- Апта сайын кем дегенде 10-15% тексеру немесе процедураларды бақылау жақсы. Егер ресурстар рұқсат етсе, оны апта сайын 25%-ға дейін арттыруға болады, бұл әр тексеруді немесе процедуралық аймақты ай сайын бақылауға мүмкіндік береді.

Кері байланыс механизмдері

- тазалықпен айналысатын қызметкерлермен **тікелей кері байланыстың** түрлерін қамтамасыз етіңіз, соның ішінде :
- **нақты уақыттағы кері байланыс және өнімділікті бақылау** кезінде немесе одан кейін оқыту
- тұрақты ауызша есеп (мыс., ай сайын), әдетте тазалаушылар мен олардың тікелей басшылары арасындағы жеке кездесу кезінде
- тиімділікті шолу (жазбаша, ауызша) әдетте жыл сайын

Мониторинг, кері байланыс және аудит элементтері(1)

- Құрылымдық мониторинг бағдарламалары қоршаған ортаны тазартудың озық тәжірибеге сәйкес жүргізілуін қамтамасыз етеді.
- Мониторинг барысында анықталған кемшіліктерді жою үшін ұйымдастырушылық қолдау мен ресурстар қажет.
- Стандартталған бақылау әдістемесін қолданыңыз, оны жүйелі түрде қолданыңыз және тазалық қызметкерлеріне және бағдарлама басшылығына уақтылы кері байланыс беріңіз.
- Егер тазалық бағдарламасын сыртқы компания жүзеге асырса, мекеменің қызметкерлері, мысалы, тазалық бағдарламасының жетекшісі немесе үйлестірушісі немесе ИАИБ комитетінің мүшесі, бақылау шараларын мезгіл-мезгіл жүргізіп отыруы керек.

Осы әдістердің артықшылықтары мен кемшіліктерін ескере отырып ұсынылады :

- Тікелей (мысалы, өнімділікті бақылау) және жанама әдістерді (мысалы, экологиялық таңбалау) қолданыңыз.
- Ресурстар рұқсат етсе, субъективті әдістердің орнына объективті (мысалы, АТФ биолюминесценциясы) пайдаланыңыз (мысалы, тазалықты бағалау).

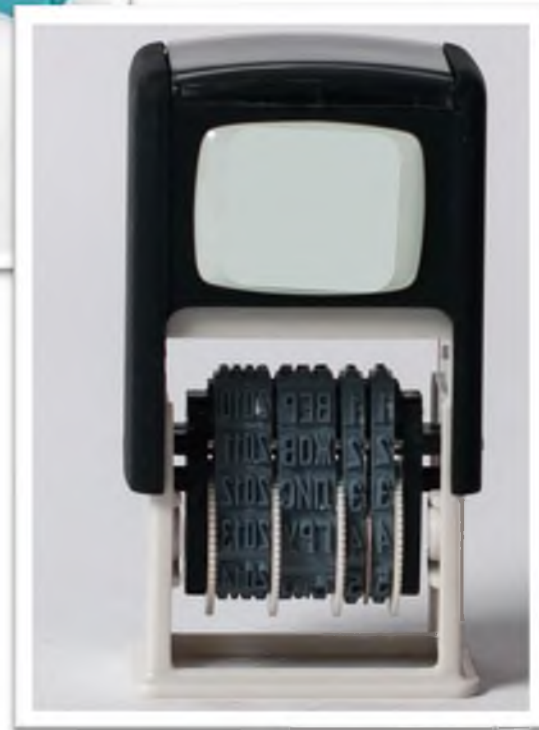

Мониторинг, кері байланыс және аудит элементтері (2)

Мониторинг үшін ұсынылатын персонал және мониторингтің әдеттегі әдістерін қолдану жиілігі

Мониторинг әдісі	Мониторинг бойынша персонал	Мониторинг жиілігі
Өнімділікті бақылау	Тазалау бойынша супервайзерлер кем дегенде апта сайын	Жаңа тазалаушымен жиірек болуы мүмкін және белгілі бір уақытқа немесе мақсатқа жеткеннен кейін жиілігі төмендейді.
Тазалықты визуалды бағалау	Тазалық бойынша супервайзерлерТазалық бағдарламасының менеджері немесе жауапты тұлға ИКЛ немесе гигиена комитетінің қызметкерлері	Жергілікті саясат пен контекст (мысалы, ресурстар) негізінде объект деңгейінде әзірленеді
Флуоресцентті маркерлер (мысалы, ультрафиолет диапазонында көрінетін)	Тазалық бойынша супервайзерлерТазалық бағдарламасының менеджері немесе жауапты тұлғаИКЛ немесе гигиена комитетінің қызметкерлері	Жергілікті саясат пен контекст (мысалы, ресурстар) негізінде объект деңгейінде әзірленеді

Аспаптық бақылау әдістері

Стандартты жұмыс процедуралары (СОП) (1)

әрбір ҚОӘБ тапсырмасы үшін нақты нысандарда тазалаушылардың тәжірибесін басқару қажет. СОП тазалаушыларға, тазалық басшыларына және басқа бөлімше қызметкерлеріне оңай қол жетімді болуы керек.

Егер сыртқы компания тазалық бағдарламасын басқарса, мекеме өзінің СОП мердігерлік компаниясын қамтамасыз етуі керек немесе кем дегенде олардың мекеме саясатына сәйкес келетініне көз жеткізу үшін компанияның ішкі СОП-ты тексеруі керек.

Қоршаған ортаны тазартатын СОП әрқашан келесі элементтерді қамтуы керек:

- 1) тазалауға қажетті арнайы керек-жарақтар мен жабдықтар
- 2) қол гигиенасын және жеке қорғаныс құралдарын қажетті пайдалануды қоса алғанда, дайындық кезеңдері
- 3) тазалық процесі бойынша қадамдық нұсқаулар, олар орындалуы керек ретпен
- 4) қайта өңдеу немесе кәдеге жарату үшін ластанған тазалау құралдарын жинауды, ЖҚҚ-ны қауіпсіз шешуді және қол гигиенасын қоса алғанда, қорытынды кезеңдер

Стандартты жұмыс процедуралары(СОП) (2)

СОП әзірлеу үшін өндірушінің нұсқауларын пайдаланыңыз және оларды қосыңыз:

- 1) қоршаған ортаны тазарту өнімдерін дайындау (яғни, егер қажет болса, сұйылту)
- 2) қайта пайдалануға болатын жуу құралдарын, жабдықтар мен жеке қорғану құралдарын қайта өңдеу
- 3) пациенттерге күтім жасау үшін маңызды емес жабдықты қайта өңдеу (яғни тазалау және дезинфекциялау)

Қоршаған ортаны тазарту бойынша СОП-қа арналған қосымша озық тәжірибелер:

- 1) Сауаттылық деңгейін және тазалаушылардың қалаған тілін мұқият ескере отырып, әрқашан СОП және басқа жазбаша немесе иллюстрацияланған жұмыс нұсқауларын жасаңыз.
- 2) Нақты хабарламаны ұсыну үшін инфографиканы қолданыңыз.
- 3) Барлық СОП объектісі бар нұсқаулық тазалық бағдарламасының менеджерінде болуы керек.
- 4) Жеке СОП сонымен қатар әр бөлімшеде немесе қызмет көрсету аймағында қажет жерге мүмкіндігінше жақын жерде болуы керек.

Тазалықты тексеру тізімдері, журналдар және көмекші материалдар

Ең озық тәжірибе СОП-ты іске асыруға көмектесу үшін қосымша материалдарды әзірлеу болып табылады:

- **Тазалықты тексеру тізімдері**
- **Тазалық журналы**
- **Қоршаған ортаны тазартуға арналған материалдар мен жабдықтарды бақылау үшін**

Тазалықты тексеру тізімдері, журналдар және көмекші материалдар

- 1) **Тазалықты тексеру тізімдері** — бұл барлық СОП қадамдарының орындалуын қамтамасыз етуге көмектесетін интерактивті құрал. Мыс., жиі ұсталатын жеке беттері бар бақылау тізімі пациенттерге күтім жасаудың белгілі бір аймағында жоспарлы тазалық жүргізу үшін СОП-ты толықтыра алады.
- 2) **Тазалық журналы**— бұл күнделікті жұмыс процесін тазалаушыларға бағыттауға көмектесетін және ақырында жазбаларға айналатын көмекші құралдар. Олар орынды (мысалы, бөлме, бөлім), тазалау сеансын (мысалы, жоспарлы тазалау, толық тазалау), тазалаушының күні мен атын/қолын көрсетеді. Олар әдетте медицина қызметкерлері (мысалы, бөлім меңгерушісі) бос емес төсектерді/орындарды тіркеген кезде жұмыспен қамту жазбаларын қолдану арқылы жасалады.
- Олар сондай-ақ қоршаған ортаны тазарту объектінің саясатына, сондай-ақ есеп беру және қадағалау механизмдеріне сәйкес болатындығы туралы жазбалар ретінде маңызды.
 - ✓ Журналдар орталық орындарда немесе тазалау тапсырмасы орындалатын жерлерде қол жетімді болуы керек, осылайша бақылаушы персонал оларды күнделікті бақылау қызметіне жауапты қызметкерлермен (мысалы, ИАИБ үйлестірушісі) бірге басқара алады.
 - ✓ Терезе жабындарын ауыстыру (мысалы, перделер) сияқты қажетті мерзімді немесе жоспарланған (мысалы, апта сайынғы, айлық) тазалау тапсырмалары үшін журналдар жасаңыз.

Тазалықты тексеру тізімдері, журналдар және көмекші материалдар

3) Қоршаған ортаны тазартуға арналған материалдар мен жабдықтарды бақылау үшін:

- Бақылау тізімдері мен журналдарды пайдалану осы элементтерді жоспарлы тексеруді және техникалық қызмет көрсетуді жеңілдетеді.
- Қорлардың жетіспеушілігін болдырмау үшін бақылау тізімдері мен журналдарды тазалауға арналған арнайы бөлмеде сақтаңыз, ал тазалау бағдарламасының менеджері сатып алу қызметкерлерін немесе мердігер компанияны жеткізу қажеттіліктері туралы хабардар ету үшін оларды мезгіл-мезгіл (мысалы, апта сайын, ай сайын) қарап отыруы керек.
- Көмекші материалдарды (мысалы, иллюстрацияланған нұсқаулықтар) қоршаған ортаны тазартуға арналған өнімдерді, керек-жарақтарды және жабдықтарды (мысалы, қажет болса, тазалау арбалары) дайындауға арналған шкафқа орналастырыңыз.

CDC Environmental Checklist for Monitoring Terminal Cleaning¹

Date:	
Unit:	
Room Number:	
Initials of ES staff (optional):²	

Evaluate the following priority sites for each patient room:

High-touch Room Surfaces ³	Cleaned	Not Cleaned	Not Present in Room
Bed rails / controls			
Tray table			
IV pole (grab area)			
Call box / button			
Telephone			
Bedside table handle			
Chair			
Room sink			
Room light switch			
Room inner door knob			
Bathroom inner door knob / plate			
Bathroom light switch			
Bathroom handrails by toilet			
Bathroom sink			
Toilet seat			
Toilet flush handle			
Toilet bedpan cleaner			

Evaluate the following additional sites if these equipment are present in the room:

High-touch Room Surfaces ³	Cleaned	Not Cleaned	Not Present in Room
IV pump control			
Multi-module monitor controls			
Multi-module monitor touch screen			
Multi-module monitor cables			
Ventilator control panel			

Mark the monitoring method used:

- ☐ Direct observation
☐ Swab cultures

☐ Fluorescent gel
☐ ATP system

☐ Agar slide cultures

¹Selection of detergents and disinfectants should be according to institutional policies and procedures

²Hospitals may choose to include identifiers of individual environmental services staff for feedback purposes.

³Sites most frequently contaminated and touched by patients and/or healthcare workers

KPI көрсеткіштері индикаторларының тізбесінің үлгілері

№ р/с	KPI атауы
1	Тазалауды уақытсыз және сапасыз жасау.
2	Материалдар мен сервистік жабдықтарды қамтамасыз етпеу және оларға тиісінше қызмет көрсетпеу.
3	Қызметкерлерді жасақтау деңгейінің жеткіліксіздігі.
4	Қызметкерлерді тазалау және дезинфекциялау бойынша оқытудың болмауы, білімі мен практикалық дағдыларының болмауы.
5	Қызметкерлер мен пациенттердің қауіпсіздік шараларын сақтамау.
6	Тиімді тазалау көрсеткіштерінің сәйкес келмеуі.

**World Health
Organization**

HEALTH
EMERGENCIES
programme

Certificate of Achievement

This is to certify that

Agazhayeva Gaukhar

successfully completed and received a passing grade in

**Standard precautions: Environmental
cleaning and disinfection**

Verified certificate
issued on:
September 25, 2023

Verify online: <https://openwho.org/verify/xeloz-sebuc-gufyk-nimul-hodif>

a course offered on OpenWHO.org,
an online learning initiative of WHO Health Emergencies Programme.

<https://openwho.org/courses/IPC-EC-EN/items/7LmtrneMnoHlTTy9ixT9zg>

Назар аударғандарыңызға рақмет!
Сұрақтарыңыз болса мархабат?

